

Notă informativă
la proiectul bugetului municipal Bălți
pentru anul 2025

mun.Bălți

2024

Cuprins

<i>I. Introducere</i>	2
<i>II. Contextul macroeconomic</i>	3
<i>III. Veniturile bugetului municipal</i>	3
<i>IV. Cheltuielile bugetului municipal</i>	8
<i>V. Bugetul pe programe și performanțe</i>	12
<i>Grupa 01. Serviciile de stat cu destinație generală</i>	12
<i>Grupa 02. Apărarea Națională</i>	14
<i>Grupa 04. Servicii în domeniul economiei</i>	15
<i>Grupa 05. Protecția mediului</i>	16
<i>Grupa 06. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor-comunale</i>	17
<i>Grupa 07. Ocrotirea Sănătății</i>	19
<i>Grupa 08. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă</i>	19
<i>Grupa 09. Învățământ</i>	21
<i>Grupa 10. Protecția socială</i>	24
<i>VI. Datoria publică</i>	25

I. Introducere

Proiectul bugetului municipal pe anul 2025 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legilor RM nr.436 din 28.12.2008 privind administrația publică locală, nr.397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale, nr.181 din 25.07.2014 privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale și Circulara Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.06/2-07-58 din 15.08.2024 cu descrierea particularităților privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pe anul 2025 și estimările pe anii 2026-2027, prin care autoritățile administrației publice locale au fost informate despre politica statului în domeniul veniturilor, cheltuielilor bugetare, particularităților specifice de stabilire a relațiilor interbugetare, limitele de transferuri de la bugetul de stat la bugetele locale, precum și cerințele particularităților de elaborare și prezentare a proiectelor de buget.

Propunerile la proiectul de buget pentru anul 2025 se prezintă prin intermediul proiectului de Decizie cu privire la aprobarea bugetului municipal pe anul 2025, care conține 7 puncte cu 25 subpuncte și respectiv 12 anexe, și anume:

1. Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului municipal Bălți pentru anul 2025, conform anexei nr.1;
2. Componenta veniturilor bugetului municipal Bălți pentru anul 2025, conform anexei nr.2;
3. Resursele și cheltuielile bugetului municipal Bălți pentru anul 2025, conform clasificăției funcționale și pe programe, conform anexei nr.3;
4. Efectivul-limită a unităților de personal pe instituțiile finanțate din bugetul municipal Bălți pentru anul 2025, conform anexei nr.4;
5. Nomenclatorul tarifelor serviciilor prestate contra plată de instituțiile bugetare, finanțate din bugetul municipal Bălți pe anul 2025, conform anexei nr.5;
6. Veniturile colectate ale instituțiilor bugetare, finanțate din bugetul municipal Bălți pentru anul 2025, conform anexei nr.6;
7. Volumul alocațiilor pe anul 2025, pentru fiecare instituție de învățământ primar și secundar general, calculat pentru finanțarea pe bază de formulă, conform anexei nr.7;
8. Cotele impozitului pe bunurile imobiliare, pentru anul 2025, conform anexei nr.8;
9. Cotele taxelor locale pentru anul 2025, conform anexei nr.9;
10. Plata pentru emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire/desființare în mun.Bălți pentru anul 2025, conform anexei nr.10;
11. Lista categoriilor de cetățeni, căror se acordă dreptul la înlesnirile pentru călătorii în transportul electric din mun.Bălți, conform anexei nr.11;
12. Sinteza proiectelor de investiții capitale ale bugetului municipal Bălți, conform anexei nr.12.

Proiectul de decizie prevede subpuncte, care nu se conțin în alte anexe, și anume:

- cuantumul fondului de rezervă;

- cheltuielile prioritare;
- plafonul datoriei publice și garanțiilor;
- proporția cheltuielilor de regie față de cheltuielile directe pentru obiectele de amenajare cu finanțare din buget și cuantumul de calculare a profitului de deviz.

Nota informativă la proiectul de decizie conține informații detaliate privind structura bugetului municipal și descrie caracteristicile elaborării proiectului de buget pentru anul 2025.

II. Contextul macroeconomic

În procesul elaborării proiectului de buget, au fost luate în considerație estimările preliminare ale indicatorilor macroeconomici pentru anii 2024-2027. Astfel, indicele prețurilor de consum este estimat cu o creștere în anul 2025, comparativ cu anul 2024 cu 4,6 la sută, ceea ce va genera creșterea volumului producției industriale pe țară cu 3,5 la sută și va constitui 110,4 mild. lei.

În municipiul Bălți, volumul producției industriale pentru anul 2025 va constitui 11 890 mil. lei, sau cu o creștere de 2,5 la sută față de estimarea scontată a anului 2024 (11 600 mil. lei).

Salariul mediu nominal lunar al unui angajat în economia națională va constitui 15 400 lei, sau cu 10,8 la sută mai mult față de anul 2024 (13 900 lei). Însă în mun. Bălți, salariul mediu nominal lunar al unui angajat se prognozează în mărime de 13 100 lei cu o creștere de 8,7 la sută față de anul 2024 (12 055 lei).

Cursul de schimb mediu anual al leului în (MDL/USD) pentru anul 2025 se prognozează la nivel de 18,26 lei.

III. Veniturile bugetului municipal

Veniturile bugetului municipal sunt compuse din veniturile generale și veniturile colectate de instituțiile bugetare.

a) veniturile generale se formează din:

- a. venituri proprii;
- b. defalcări de la impozite și taxe de stat;
- c. transferuri de la bugetul de stat;

b) veniturile colectate de instituțiile bugetare se formează din:

- a. încasări de la prestarea serviciilor cu plată;
- b. plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public;
- c. taxa la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice în casele de schimb valutar;
- d. donații, sponsorizări și alte mijloace bănești intrate legal în posesia autorităților/instituțiilor bugetare;
- e. granturi pentru proiecte finanțate din surse externe.

Veniturile bugetului municipal pentru anul 2025 au fost calculate în sumă de 1 088 222,6 mii lei (cu o creștere de 80 019,2 mii lei, sau cu 7,9 la sută comparativ cu bugetul aprobat pentru anul 2024), inclusiv transferuri în sumă de 706 152,5 mii lei sau 64,9 la sută din volumul total al veniturilor, precum și venituri fără evidența transferurilor în sumă de 382 070,1 mii lei sau 35,1 la sută din volumul total al veniturilor.

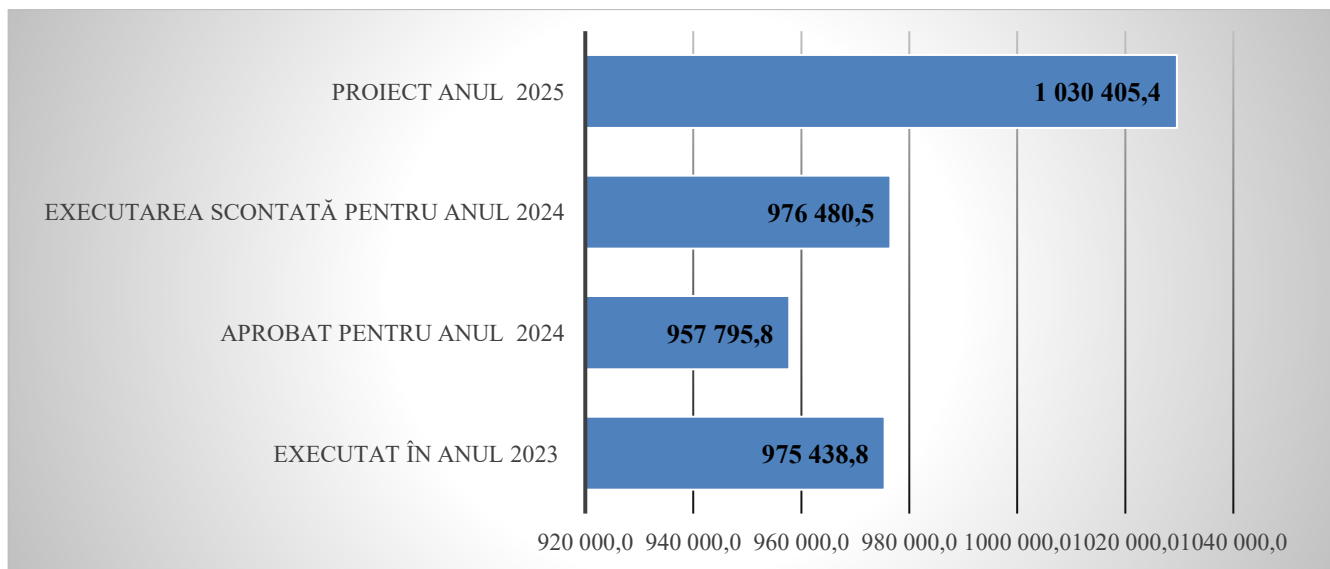
(mii lei)

Sursa de venit	Executat 2023	Aprobat 2024	Scontat 2024	Proiect 2025	Proiect 2025 către:		
					Executat 2023	Aprobat 2024	Scontat 2024
Venituri, total	1 002 689,5	1 008 203,4	1 008 195,5	1 088 222,6	85 533,1	80 019,2	80 027,1

Componența veniturilor bugetului municipal Bălți este prezentată în anexa nr.2 la proiectul de decizie cu privire la aprobarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2025.

Veniturile generale constituie suma de 1 030 405,4 mii lei. Comparativ cu veniturile aprobate pentru anul 2024, veniturile generale sunt prognozate cu o creștere de 107,6 la sută, sau cu 72 609,6 mii lei.

***Venituri generale ale bugetului municipal
pentru anul 2023-2024 și proiectul pentru anul 2025, mii lei***

La rândul său, veniturile generale sunt compuse din:

1. **venituri proprii**, estimate în sumă de 87 437,0 mii lei, cu 1 679,0 mii lei, sau cu 2,0 la sută mai mult decât cele aprobate în anul 2024.

2. **defalcări de la impozite și taxe de stat** se prognozează în sumă de – 236 815,9 mii

lei, ce e cu 11,6 la sută, sau cu 23 765,9 mii lei mai mult decât cele aprobate pentru anul 2024.

3. transferuri, estimate în sumă de 706 152,5 mii lei, iar comparativ cu cele aprobate pentru anul 2024, transferurile se majorează cu 47 164,7 mii lei, sau cu 7,2 la sută.

1. Veniturile proprii a bugetului municipal se formează din impozite pe proprietate (25 052,0 mii lei), taxa pentru patenta de întreprinzător (700,0 mii lei), taxele locale (51 910,5 mii lei), impozit pe venitul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului (2 600,0 mii lei) și alte venituri prevăzute de legislație (7 174,5 mii lei).

1.1. Impozitele pe proprietate, care se compun din impozitul funciar, impozitul pe bunurile imobiliare și impozitul privat pentru anul 2025 s-au prognozat în sumă de 25 052,0 mii lei (cu 144,0 mii lei mai puțin față de suma aprobată pentru anul 2024). Pronosticul încasărilor impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare, s-a efectuat în conformitate cu prevederile Titlului VI al Codului Fiscal, Legea nr.1056-XIV din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI al Codului Fiscal, datele Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, decizia Consiliului Municipiului Bălți privind mărimea cotelor impozitului pe bunurile imobiliare stabilite în anexa nr.8.

1.2. Estimarea încasărilor taxei pentru patenta de întreprinzător s-a efectuat în conformitate cu prevederile Legii RM nr.93-XIV din 15 iulie 1998 „Cu privire la patenta de întreprinzător”, cu modificările și completările ulterioare.

La taxa pentru patenta de întreprinzător indicii prognozați pentru anul 2025 sunt prognozați în sumă de 700,0 mii lei.

1.3. Încasările pe impozit pe venitul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului s-au prognozat în sumă de 2 600,0 mii lei.

1.4. Alte venituri prevăzute de legislație, la care se referă, plata pentru certificatele de urbanism și autorizațiile de construcție sau desființare, încasată în bugetul local de nivelul II, arenda terenurilor cu destinație agricolă și cu altă destinație decât cea agricolă, amenzi și sancțiuni, precum și alte venituri care includ redevența și impozitul unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației s-au prognozat în sumă de 7 174,5 mii lei.

Calculul altor venituri s-au efectuat în baza analizei încasărilor în dinamică pe ani, contractelor încheiate precum și conform tarifelor stabilite. La estimarea încasărilor de la locațiunea încăperilor s-au utilizat tarifele de bază pentru chirie prevăzute de Legea bugetului de stat pentru anul 2024.

1.5. Taxele locale pentru anul 2025 s-au prognozat în sumă de 51 910,5 mii lei cu o majorare comparativ cu indicii aprobați pentru anul 2024 cu 3,7 la sută sau cu 1 834,0 mii lei.

La calcularea taxelor locale s-au aplicat taxele prevăzute în anexa la Titlul VII al Codului Fiscal „Taxele Locale”, ținându-se cont de cotele stabilite în Anexa nr.9 Cotele impozitelor și

taxelor locale pentru anul 2024 din Decizia Consiliului Municipiului Bălți nr.14/3 din 21.12.2023 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2024”.

(mii lei)

Nr.	Denumirea	Cod	Executat 2023	Aprobat 2024	Proiect 2025	Pondere din volumul total al taxelor locale
1.	Taxa de piata	114411	6 118,7	5 014,3	5 014,3	9,6
2.	Taxa pentru amenajarea teritoriului	114412	3 857,4	7 800,0	7 800,0	15,0
3.	Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de calatori pe teritoriul municipiilor, orașelor si satelor (comunelor)	114413	1 581,0	1 683,2	1 748,4	3,4
4.	Taxa de plasare (amplasare) a publicitatii (reclamei)	114414	46,9	20,0	50,0	0,1
5.	Taxa pentru dispozitivele publicitare	114415	3 016,5	3 500,0	4 200,0	8,1
6.	Taxa pentru parcare	114416	384,9	440,0	440,0	0,9
7.	Taxa pentru unitatile comerciale si/sau de prestari servicii	114418	24 327,6	31 000,0	32 000,0	61,6
8.	Taxa pentru cazare	114421	912,0	600,0	650,0	1,3
9.	Taxa pentru aplicarea simbolicii locale	114423	8,6	4,0	7,8	
10.	Taxa de organizare a licitatiilor si loteriilor pe teritoriul unitatii administrativ-teritoriale	142211	16,3	15,0		
TOTAL			40 269,9	50 076,5	51 910,5	100,0

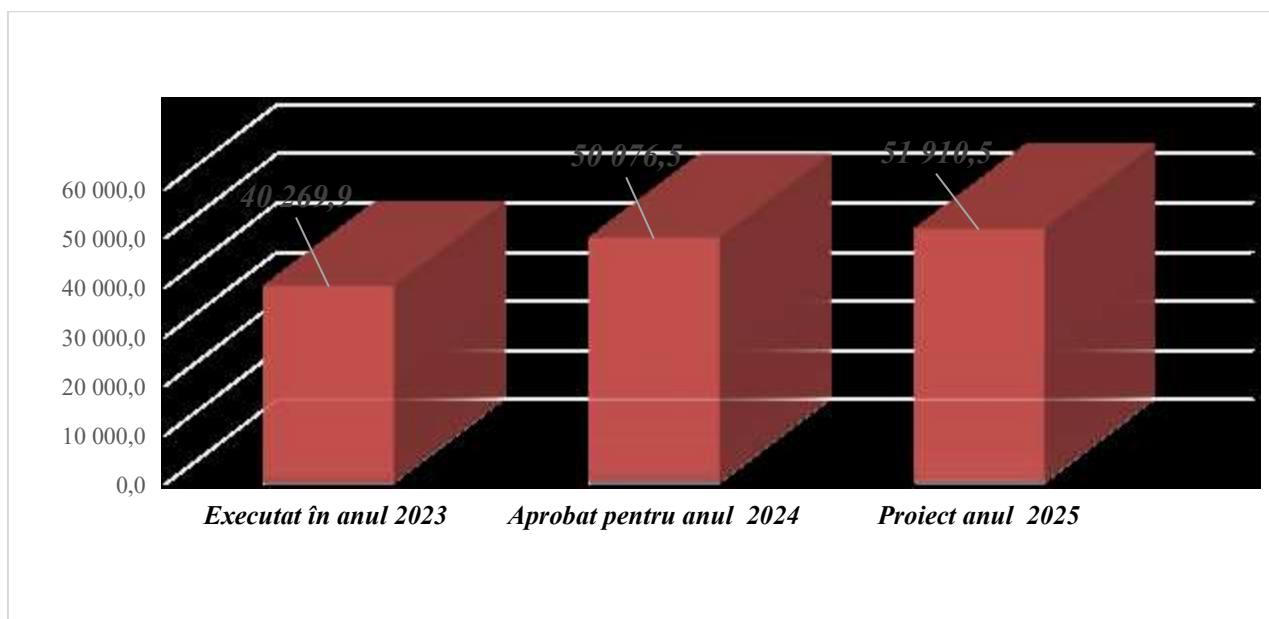
Poziția dominantă în volumul total al încasărilor planificate pe taxele locale pentru anul 2025 ocupă mijloacele de la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – 61,6 la sută; taxă pentru amenajarea teritoriului – 15,0 la sută; taxa de piață – 9,6 la sută; taxa pentru dispozitivele publicitare – 8,1 la sută; taxă pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor) – 3,4 la sută; taxa pentru cazare – 1,3 la sută.

Creșterea se reflectă la următoarele taxe locale:

- la taxa pentru dispozitivele publicitare - cu 20,0 la sută sau cu 700,0 mii lei;
- la taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de calatori pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor) - cu 3,9 la sută sau cu 65,2 mii lei;
- la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – cu 3,2 la sută sau cu 1 000,0 mii lei;
- la taxa de plasare (amplasare) a publicitatii (reclamei) - cu 30,0 mii lei;
- la taxa pentru cazare - cu 8,3 la sută sau cu 50,0 mii lei.

Dinamica taxelor locale este prezentată în următoare diagramă:

Taxele locale pentru anii 2023-2024 și proiect pentru anul 2025 (mii lei)

2. Defalcările de la impozitele și taxele de stat se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice și taxele pentru resursele naturale.

Impozitul pe venitul persoanelor fizice constituie 236 615,9 mii lei sau cu 23 765,9 mii lei mai mult decât aprobat pentru anul 2024. Pronosticul a fost calculat în conformitate cu cota de 50,0 la sută din volumul încasărilor din teritoriu, conform Legii nr.397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale. La prognozarea impozitului pe venitul persoanelor fizice a fost luat în considerație creșterea salariului mediu lunar.

Taxele pentru resursele naturale se prognozează în suma de 200,0 mii lei.

3. Transferurile se prognozează bugetului municipal în sumă de 706 152,5 mii lei. Comparativ cu cele aprobate pentru anul 2024, transferurile se majorează cu 47 164,7 mii lei sau cu 7,2 la sută.

S-au majorat transferuri cu destinație specială din bugetul de stat pentru:

- învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – cu 44 077,6 mii lei decît cele aprobate pentru anul 2024;
- asigurarea și asistența socială – cu 214,7 mii lei decît cele aprobate pentru anul 2024;
- școlile sportive – cu 3 747,6 mii lei decît cele aprobate pentru anul 2024.

S-au micșorat transferuri cu destinație specială din bugetul de stat pentru:

- infrastructura drumurilor - cu 875,2 mii lei decît cele aprobate în anul 2024.

Veniturile colectate de instituțiile bugetare sunt prognozate în suma de 57 817,2 mii lei ce e cu 7 409,6 mii lei mai mult decît cele aprobate pentru anul 2024, și care sunt formate din:

- încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 21 818,8 mii lei (aprobate în anul 2024 – 21 263,9 mii lei);
- plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public 2 298,4 mii lei (aprobate în anul 2024 – 2237,7 mii lei);
- donații voluntare – 600,0 mii lei;
- granturi primite de la organizațiile internaționale – 33 100,0 mii lei.

IV. Cheltuielile bugetului municipal

Estimările părții de cheltuieli a bugetului municipal s-au efectuat strict în limita volumului de resurse disponibile.

Resursele financiare disponibile s-au direcționat la programe/subprograme de importanță majoră, care permit soluționarea problemelor stringente, fără admiterea datoriilor creditoare și blocajelor financiare.

Întru asigurarea continuității reformelor din domeniul bugetar-fiscal, se impun următoarele cerințe față de autorități/instituții beneficiari de alocații:

- îmbunătățirea procedurilor de analiză a impactului politicilor publice și corelarea programelor de cheltuieli cu prioritățile din documentele strategice;
- îmbunătățirea eficacității utilizării resurselor prin focusarea pe rezultate și sporirea calității serviciilor publice prestate în raport cu obiectivele stabilite;
- asigurarea unui control strict asupra nivelului angajamentelor în sectorul bugetar, pentru a evita noi angajamente fără surse de acoperire;
- implementarea unor procese de planificare și management al investițiilor publice în vederea ameliorării eficienței cheltuielilor capitale publice.

La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2025, s-a ținut cont de:

- actele normative (cu modificările și completările ulterioare) care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii;
- angajamentele contractuale de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anilor planificați (majorarea salariilor în anii precedenți, rambursarea împrumuturilor

angajate pe termen lung, angajamentele contractuale cu donatori externi în cadrul proiectelor finanțate din surse externe);

- cadrul normativ care reglementează prestarea serviciilor contra plată, precum și veniturile colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare.

Proiectul de buget pentru anul 2025 la compartimentul „Cheltuieli de personal” s-a elaborat ținând cont de următoarele particularități:

- pentru anul 2025 se va menține moratoriul asupra funcțiilor vacante, cheltuielile de personal urmând a fi planificate reieșind din necesitatea acoperirii personalului efectiv încadrat;

- la calculul salariului angajaților din sectorul bugetar se aplică valoarea de referință aprobată prin Legea bugetului de Stat pentru anul 2024 nr.418 din 22 decembrie 2023 cu modificările și completările ulterioare;

- la estimarea cheltuielilor de personal s-a condus de măsurile de politică salarială aplicabilă pentru anul 2025, inclusiv estimarea costului sporului lunar în valoare fixă, stabilit conform prevederilor art.10, alin (1) și art. 12¹ din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

La planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor s-au utilizat tarifele curente, precum și necesitatea aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

Volumul total al cheltuielilor bugetului municipal pe anul 2025, se estimează în sumă de **1 066 891,2** mii lei.

Dinamica cheltuielilor bugetului municipal pe anii 2023–2024 și proiectul pentru anul 2025, se prezintă în tabelul următor:

mii lei

	Executat 2023	Aprobat 2024	Plan precizat la 30.09.2024	Proiect 2025	Devieri 2025 către:			Devieri 2025 (%) către:		
					Executat 2023	Aprobat 2024	Precizat 2024	Executat 2023	Aprobat 2024	Precizat 2024
Cheltuieli TOTAL	1 010 476,3	1 106 293,6	1 132 972,4	1 066 891,2	56 414,9	-39 422,4	-66 081,2	105,6	96,4	94,1

Partea de cheltuieli a bugetului este elaborată în baza mijloacelor financiare disponibile ale bugetului municipal. Estimarea cheltuielilor a fost influențată de nivelul marginal al următoarelor surse de venituri:

- transferuri cu destinație specială din bugetul de stat în sumă de 706 152,5 mii lei, sau 66,2 la sută din volumul cheltuielilor;

- pentru finanțarea cheltuielilor de competență proprie în sumă de 360 738,7 mii lei, ce constituie 33,8 la sută din volumul cheltuielilor bugetului municipal.

Partea de cheltuieli a proiectului bugetului municipal s-a elaborat pe baza unor programe specifice și se axează pe atingerea obiectivelor politicii municipale în domeniul economiei și finanțelor.

Pentru anul 2025 au fost elaborate 33 subprograme municipale care acoperă aspecte economice, educaționale, culturale, sportive, de politică socială și management.

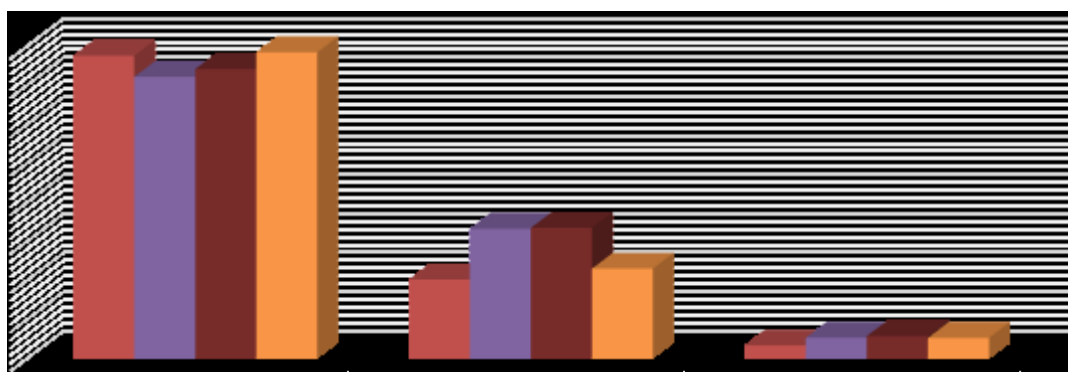
Cheltuielile, repartizate pe programe și grupe principale conform clasificăției bugetare, sunt prezentate în anexa nr.3 la proiectul de Decizie.

În aspectul clasificării funcționale indicatorii de proiect pe anul 2025, se prezintă sub următoarea structură:

- Servicii de Stat cu destinație generală – 51 303,9 mii lei;
- Apărare Națională (Centrul Militar) – 1 361,1 mii lei;
- Servicii în domeniul economiei – 116 522,3 mii lei;
- Protecția mediului – 24 990,6 mii lei;
- Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale– 88 500,0 mii lei;
- Ocrotirea sănătății – 1 711,4 mii lei;
- Cultură, sport, tineret, culte și odihnă – 111 590,1 mii lei;
- Învățământ – 647 261,0 mii lei;
- Protecție socială – 23 650,8 mii lei.

Evoluția cheltuielilor bugetului municipal pe anii 2023–2024 și proiectul pentru anul 2025 se prezintă în următoarea diagramă:

Bugetul municipal pentru anii 2023-2024 și proiect 2025, mii lei

	Sfera socială	Sfera economică	Alte ramuri
■ Executat 2023	775 381,3	202 013,4	33 081,6
■ Aprobat 2024	721 409,3	332 088,3	52 796,0
■ Precizat 2024	741 436,6	334 425,1	57 110,7
■ Proiect 2025	784 213,3	230 012,9	52 665,0

În ceea ce privește planificarea mijloacelor financiare, partea dominantă a volumului de cheltuieli pentru anul 2025, este direcționată spre sfera socială (Ocrotirea Sănătății, Cultură, Sport, Tineret, Culte și Odihnă, Învățământ, Protecție Socială) în mărime de 73,5 la sută, sau în sumă de 784 213,3 mii lei, ceea ce denotă caracterul social al bugetului municipal.

Ponderea sferei economice (Servicii în domeniul economiei, Protecția mediului, Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale) este prevăzută la nivel de 21,5 la sută, sau în sumă de 230 012,9 mii lei.

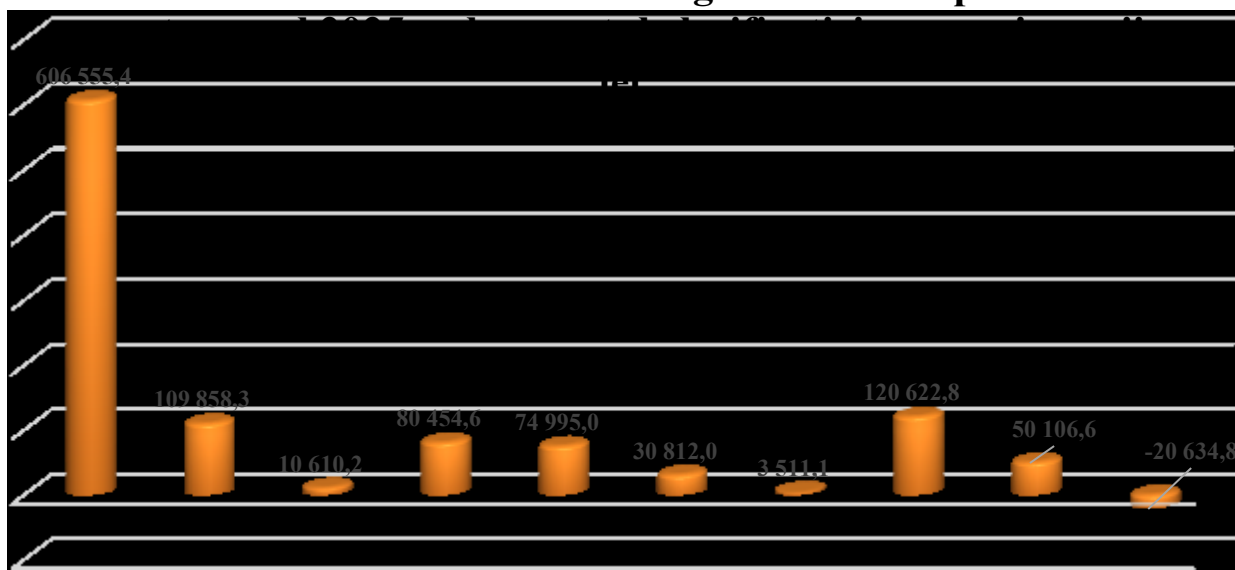
Pentru alte ramuri (Servicii de Stat cu destinație generală, Apărare Națională) – 5,0 la sută, sau în sumă de 52 665,0 mii lei.

Mijloacele financiare se concentrează în primul rând pentru acoperirea cheltuielilor bugetare prioritare:

- a) onorarea angajamentelor de deservire a datoriei pe împrumuturi;
- b) cheltuieli de personal, de achitare a indemnizațiilor, compensațiilor, alocațiilor și a ajutoarelor sociale;
- c) cheltuieli pentru resursele termoeenergetice;
- d) cheltuieli din Fondul de Rezervă.

Structura cheltuielilor, conform clasificăției economice ale bugetului municipal pe anul 2025, se prezintă în următoarea diagramă:

Structura cheltuielilor bugetului municipal

	Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	Dobânzi	Subvenții	Granturi	Prestații sociale	Alte cheltuieli	Mijloace fixe	Stocuri de materiale circulante	Realizarea terenurilor
Total	606 555,4	109 858,3	10 610,2	80 454,6	74 995,0	30 812,0	3 511,1	120 622,8	50 106,6	-20 634,8

Din volumul total de cheltuieli 56,8 la sută, sau 606 555,4 mii lei sunt prevăzute pentru *cheltuieli de personal* (retribuirea muncii, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii), ce reprezintă cheltuielile de bază ale bugetului municipal.

- *Bunurile și serviciile* pentru anul 2025 s-au planificat în sumă de 109 858,3 mii lei, ceea ce constituie 10,0 la sută din totalul cheltuielilor, sau cu o micșorare de 302,4 mii lei față de anul 2024.

- *Dobânzile și subvențiile*, pentru anul 2025, s-au planificat în sumă de 10 610,2 mii lei și respectiv 80 454,6 mii lei.
- *Granturi curente* s-au planificat în sumă de 74 995,0 mii lei.
- *Prestațiile sociale* populației și salariaților instituțiilor bugetare s-au planificat în sumă de 30 812,0 mii lei, sau cu o majorare de 8 976,8 mii lei, față de planul aprobat pentru 2024.
- *Alte cheltuieli* au fost planificate în sumă de 3 511,1 mii lei, sau cu 2 026,1 mii lei mai mult față de planul aprobat pentru anul 2024.

Cheltuielile *activelor nefinanciare* sunt planificate în sumă de 170 729,4 mii lei, inclusiv mijloace fixe (reparații capitale, procurări) – 120 622,8 mii lei și stocuri de materiale circulante – 50 106,6 mii lei.

Activele financiare din vânzarea terenurilor (reflectate în clasificarea bugetară cu semnul minus) sunt preconizate în sumă de „-” 20 634,8 mii lei.

V. Bugetul pe programe și performante

Pentru anul 2025, din bugetul municipal, se planifică mijloace financiare pentru 13 programe și 33 subprograme.

Fiecare program include scop, obiective, indicatori de performanță, precum și suma cheltuielilor pe activități, specifice fiecărui subprogram, detaliate în funcție de clasificarea economică. Informațiile privind scopul, obiectivele și indicatorii de performanță sunt elaborate împreună cu direcțiile și secțiile responsabile de elaborarea programelor.

Bugetarea pe baza programelor la nivel municipal este strâns legată de planificarea pe termen mediu, deoarece politicile financiare reflectă o perioadă mai mare de un an.

Proiectul bugetului municipal Bălți pentru anul 2025, în ceea ce privește cheltuielile sub aspectul clasificării funcționale și programelor, este prezentat mai detaliat în secțiunile următoare.

Grupa 01. Serviciile de stat cu destinație generală

În proiectul bugetului municipal pe anul 2025, cheltuielile pentru grupa „Serviciile de stat cu destinație generală” se planifică în sumă de 51 303,9 mii lei, ponderea cărora în volumul total a părții de cheltuieli constituie 5,7 la sută.

Resursele financiare sunt prezentate în sinteza a patru programe, care se axează pe susținerea activităților Primăriei și a structurilor acesteea, managementul eficient al mijloacelor financiare, precum și gestionarea Fondului de Rezervă.

Tabelul de mai jos reflectă dinamica cheltuielilor pentru perioada anilor 2023-2025:

Servicii de stat cu destinație specială

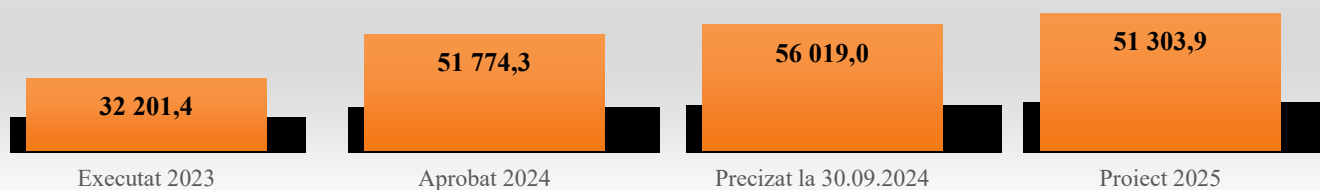
mii lei

Denumire	Executat 2023	2024		Proiect 2025	Devieri 2025 către:			Devieri 2025/ executat 2023, %	Devieri 2025/ aprobat 2024, %	Devieri 2025/ precizat 2024, %
		Aprobat	Precizat 30.09.2024		Executat 2023	Aprobat 2024	Precizat 2024			
Servicii de stat cu destinație specială	32 201,4	51 774,3	56 019,0	51 303,9	19 102,5	-470,4	-4 715,1	159,3	0,99	91,6
Cotă parte din volumul bugetului municipal	3,2	4,7	4,9	5,7						

Cheltuielile indicate în proiectul pentru anul 2025 al acestei grupe s-au micșorat comparativ cu planul aprobat 2024 cu 470,4 mii lei.

mii lei

Cheltuielile pentru grupa 01 „Servicii de stat cu destinație specială” pentru anii 2023-2024 și proiect 2025

Suma cheltuielilor, prevăzute pentru grupa respectivă, sunt orientate pentru următoarele patru programe (anexa nr.3 a proiectului de decizie):

Programul „*Executivul și serviciile de suport*” (03), care include subprogramul *exercitarea guvernării*, cu scopul programului/subprogramului: contribuirea efectivă la dezvoltarea comunității mun.Bălți și asigurarea membrilor săi cu servicii publice de calitate.

Costul programului pentru anul 2025 constituie suma de 52 028,5 mii lei, inclusiv 1 205,6 mii lei din contul veniturilor colectate.

Din totalul cheltuielilor – 61,9 la sută, sau 32 591,2 mii lei au fost preconizate pentru remunerarea muncii. Pentru bunuri și servicii se planifică 5 235,0 mii lei, dintre care 3 415,0 mii lei pentru servicii termoelectrice și comunale, servicii informaționale și de telecomunicații – 350,0 mii lei, servicii poștale – 400,0 mii lei, servicii de pază – 160,0 mii lei, alte cheltuieli – 710,0 mii lei (servicii de transport, deplasări de serviciu, formare profesională, servicii de editare, servicii de protocol, și altele) și servicii neatribuite altor aliniate – 200,0 mii lei. Pentru prestații sociale este planificată suma de 6 386,8 mii lei, iar pentru alte cheltuieli 1 785,5 mii lei.

Cheltuielile aferente activelor nefinanciare sunt prevăzute în sumă de 6 030,0 mii lei, inclusiv mijloace fixe – 4 650,0 mii lei și stocuri de materiale circulante – 1 380,0 mii lei.

Programul „Managementul finanțelor publice” (05), scopul căruia este realizarea și monitoringul politicilor financiar-economice pe teritoriul mun.Bălți. Costul programului/subprogramului pentru anul 2025 constituie – 8 300,0 mii lei.

Din suma totală a alocațiilor: cheltuielile de personal constituie 6 303,5 mii lei, bunuri și servicii – 224,0 mii lei, prestații sociale – 1 379,2 mii lei, active nefinanciare (mijloace fixe și stocuri de materiale circulante) – 393,3 mii lei.

Programul 08 „Domenii generale de stat” include subprogramul 0802 „Gestionarea Fondului de Rezervă și de intervenție” și subprogramul 0808 „Acțiuni cu caracter general”.

Scopul subprogramului 0802 este crearea anuală a rezervelor financiare în scopul finanțării cheltuielilor urgente, survenite pe parcursul anului și neprevăzute în bugetul municipal aprobat, în mărime de cel mult 2,0 la sută din volumul cheltuielilor. Costul subprogramului constituie – 1 000,0 mii lei, ceea ce constituie 0,1 la sută din volumul bugetului municipal.

Fondul de Rezervă se utilizează în procesul de executare a bugetului, conform Regulamentului aprobat privind constituirea și utilizarea Fondului de Rezervă al Primăriei municipiului Bălți, aprobat prin Decizia Consiliului mun.Bălți nr.2/3 din 28.03.2023 cu modificările și completările ulterioare.

Comparativ cu bugetul aprobat pentru anul 2024, volumul Fondului de Rezervă a rămas la același nivel.

Pentru programul/subprogramul 0808 „Acțiuni cu caracter general” se planifică realizarea terenului în sumă de -20 634,8 mii lei, care în buget, conform clasificăției economice, se reflectă cu semnul „minus”.

Programul „Datoria de stat și a autorităților publice locale” (17), include subprogramele: 1703 „Datoria internă a autorităților publice locale” și 1704 „Datoria externă a autorităților publice locale”, au ca scop asigurarea finanțării împrumutului angajat.

Costul programului/subprogramului pentru anul 2025 constituie 10 610,2 mii lei, pentru achitarea dobânzii pe împrumuturi acordate.

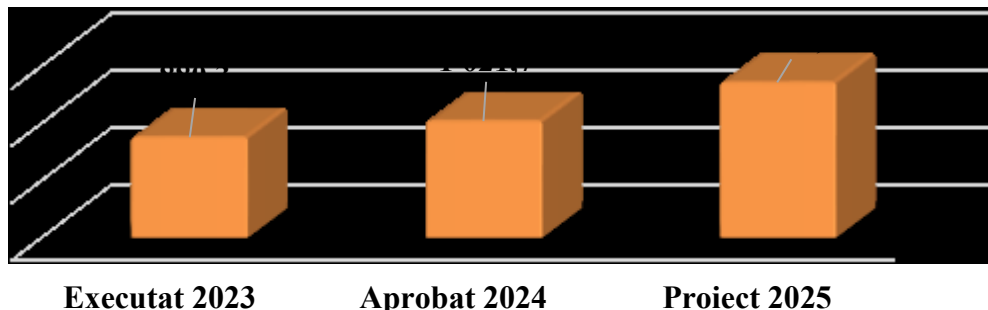
Grupa 02. Apărarea Națională

Alocațiile pentru grupa „Apărarea Națională” sunt prevăzute din contul mijloacelor proprii în sumă de 1 361,1 mii lei.

Pentru cheltuieli de recrutare a tinerilor s-au planificat 178,3 mii lei, iar pentru cheltuielile de întreținere a instituției respective 1 182,8 mii lei.

Dinamica cheltuielilor aferente programului/subprogramului „Servicii de suport în domeniul Apărării Naționale”, pentru perioada anilor 2023-2025, se prezintă în următoarea diagramă:

Cheltuielile programului Apărarea Națională pentru anii 2023-2024 și proiect 2025, mii lei

Din contul cheltuielilor aferente grupei date, se implementează Programul „Apărarea Națională” cu Subprogramul „Servicii de suport în domeniul apărării naționale”.

Cheltuielile de personal constituie 692,8 mii lei, sau 50,9 la sută din volumul total de cheltuieli pentru întreținerea a 7,5 unități de personal.

Pentru bunuri și servicii s-au planificat cheltuieli în sumă de 306,3 mii lei, sau 22,5 la sută din volumul de cheltuieli (inclusiv energie electrică, apă și salubritate – 92,0 mii lei, servicii informaționale și de telecomunicații – 36,0 mii lei, servicii medicale – 138,3 mii lei și altele – 40,0 mii lei), iar pentru prestații sociale s-au planificat 2,0 mii lei, sau 0,1 la sută.

Totodată, pentru mijloace fixe s-au planificat cheltuieli în sumă de 50,0 mii lei, sau 3,7 la sută din volumul de cheltuieli, iar pentru stocuri de material circulante – 310,0 mii lei, sau 22,8 la sută din volumul de cheltuieli, inclusiv „procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților” în sumă de 250,0 mii lei.

Scopul principal al programului/subprogramului „Servicii de suport în domeniul apărării naționale” este completarea Forțelor Armate cu resurse umane și tehnico-materiale.

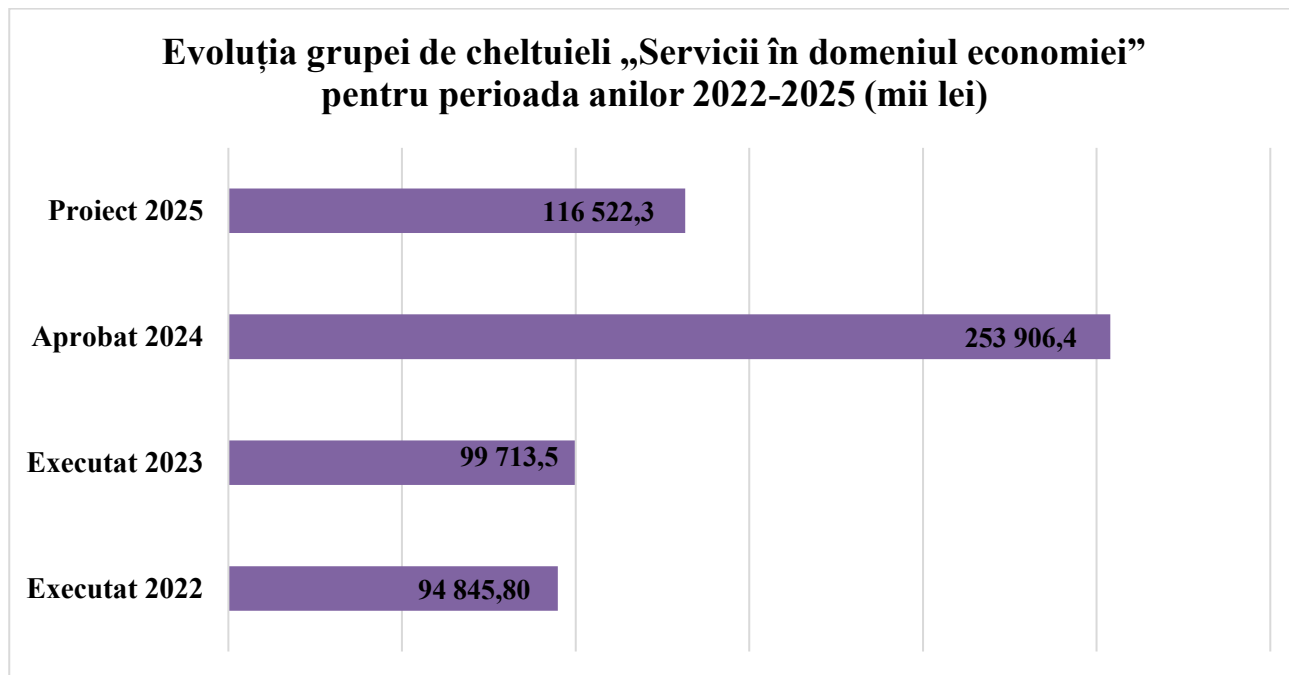
Grupa 04. Servicii în domeniul economiei

Întru gestionarea eficientă a cheltuielilor bugetare pe această grupă pe anul 2025, s-a elaborat programul 04 „*Servicii în domeniul economiei*” ce include ultimele subprograme:

- „*Dezvoltarea drumurilor*” (6402);
- „*Dezvoltarea transportului electric*”(6404).

Pentru grupa 04 „*Servicii în domeniul economiei*” este prevăzută suma de 116 522,3 mii lei. În dinamică, cheltuielile grupului respectiv pentru anul 2025, se vor micșora cu 137 384,1 mii lei, sau cu 54,1 la sută comparativ cu cheltuielile aprobate pentru anul 2024.

Evoluția cheltuielilor pentru grupa „Servicii în domeniul economiei” pe anii 2022-2025, se prezintă în formă grafică:

Scopul programului/subprogramului „*Dezvoltarea drumurilor*” este „Infrastructura drumurilor publice dezvoltată și menținută în condiții de maximă siguranță a circulației rutiere”. Principalele activități, care vor fi realizate întru atingerea scopului respectiv în anul 2025, include lucrările de reparație și reabilitare a drumurilor locale, drumurilor de acces și obiectelor de menire social-culturală în perimetrul localității, monitorizarea stării drumurilor, precum și măsuri de îmbunătățire a securității traficului rutier. Pentru subprogramul acesta se planifică suma de 36 067,7 mii lei pentru infrastructura drumurilor și deservirea tehnică.

Pentru programul/subprogramul „*Dezvoltarea transportului auto*” este planificata suma de 80 454,6 mii lei.

Dreptul la călătorie gratuită în transportul public electric va oferi pentru pensionari de vârstă, veterani de război, militari ai Departamentului trupelor de carabinieri a MAI, ce asigură securitatea publică; cetățeni de onoare, elevii din instituțiile de învățământ primar (claselor I-IV), consilierii Consiliului.

Grupa 05. Protecția mediului

Întru gestionarea eficientă a cheltuielilor bugetare pe această grupă, se planifică programul „Protecția mediului” cu subprogramele:

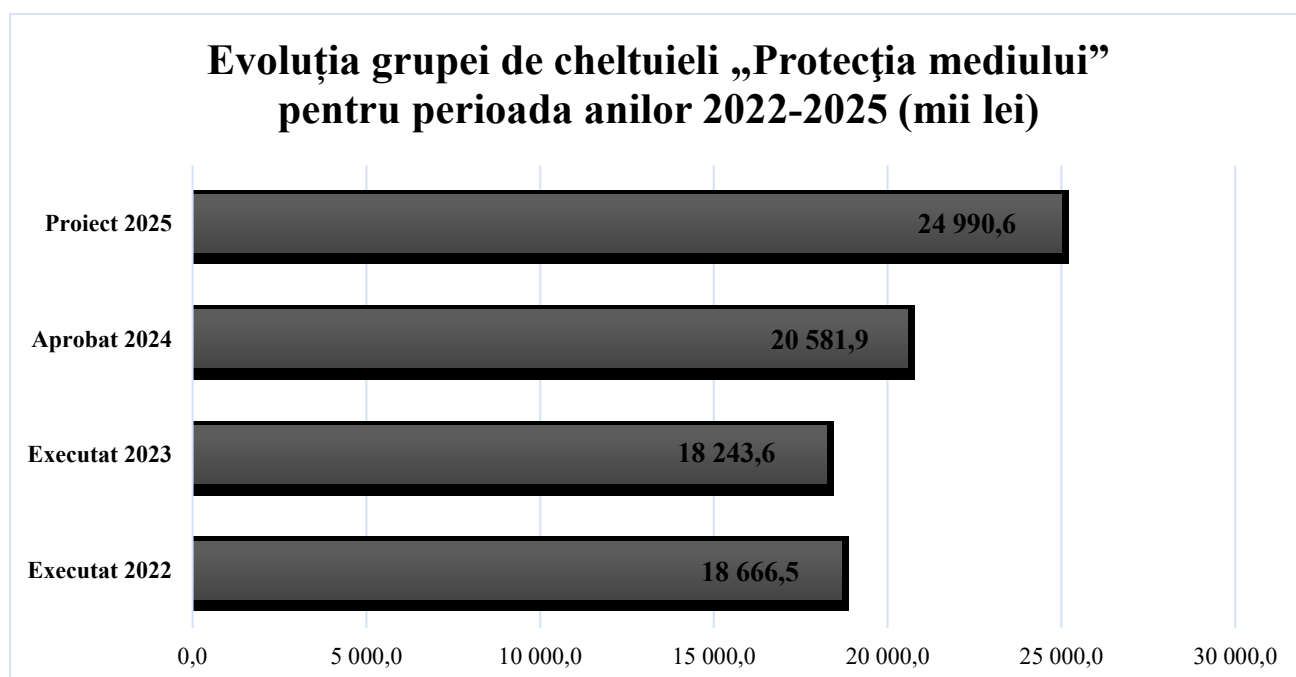
7002 „Managementul integrat al deșeurilor și a substanțelor chimice”

7010 „Supravegherea și îngrijirea animalelor fără stăpîn”.

Scopul programului „*Protecția mediului*” este municipiu curat și mediu ambiant sigur.

Pentru grupa „*Protecția mediului*” este prevăzută suma de 24 990,6 mii lei. În dinamică, cheltuielile acestui grup pentru anul 2025, se vor majora cu 4 408,7 mii lei, sau cu 21,4 la sută comparativ cu bugetul aprobat pentru 2024. Suma respectivă se planifică a fi utilizată pentru salubritatea și curățarea teritoriului mun. Bălți și pentru întreținerea Centrului de adăpost de animale fără stăpîn.

Evoluția grupei de cheltuieli „*Protecția mediului*” pentru perioada 2022-2025, este prezentată în formă grafică:

Pentru „*Managementul integrat al deșeurilor și a substanțelor chimice*” se planifică cheltuieli în suma de 21 900,0 mii lei, ce cu 24,4 la sută mai mult comparativ cu anul precedent.

Pentru întreținerea Centrului de adăpost de animale fără stăpîn, pe anul 2025 sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 3 090,6 mii lei.

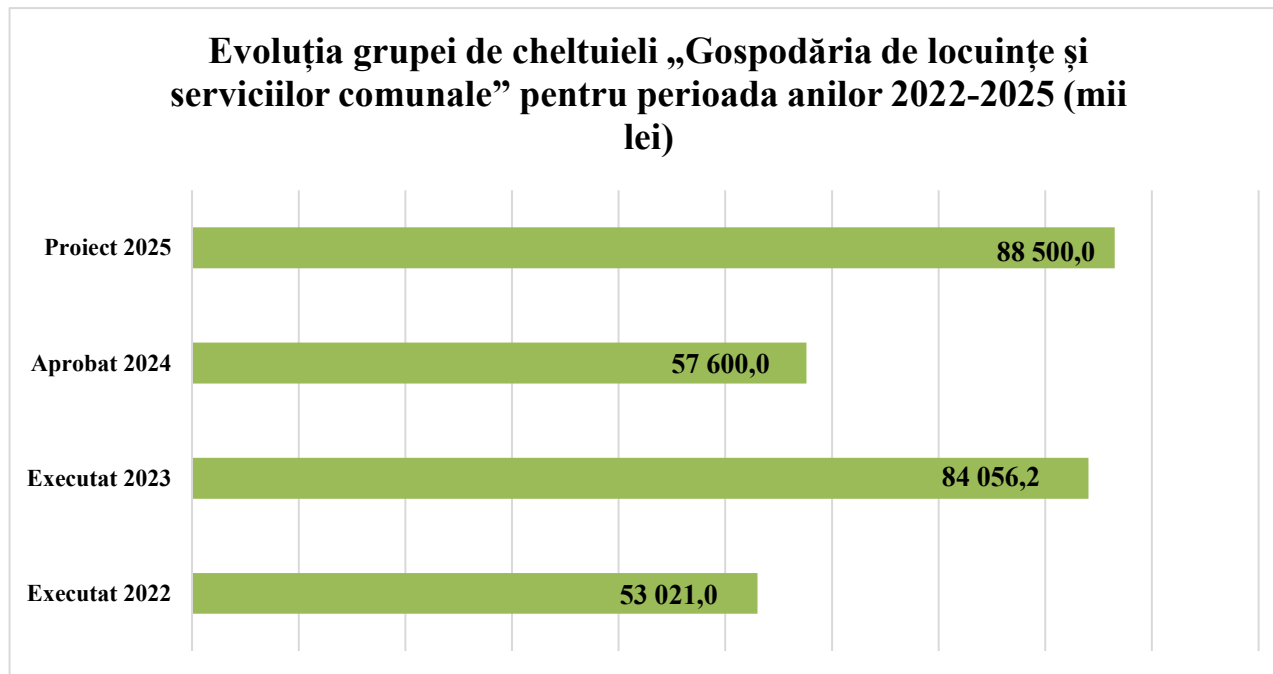
Grupa 06. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor-comunale

Reieșind din noile abordări în ceea ce privește gestionarea eficientă și calitativă a cheltuielilor bugetare în domeniul gospodăriei locativ comunale, este prevăzut programul „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale”, ce include trei subprograme:

- „*Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciile comunale*”(7502);
- „*Aprovizionarea cu apă și canalizare*” (7503);
- „*Iluminarea stradală*” (7505)

În ramura acestui grup sunt prevăzute cheltuieli în sumă de 88 500,0 mii lei. Cheltuielile respective sunt planificate din contul mijloacelor proprii. Comparativ cu bugetul aprobat pentru anul 2024, cheltuielile respective s-au majorat cu 30 900,0 mii lei sau cu 65,1 la sută.

Se prezintă evoluția cheltuielilor pe grupa respectivă pentru perioada anilor 2022-2025 în formă grafică:

„Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciile comunale”(7502) – 45 700 mii lei.

Cheltuielile planificate pentru dezvoltarea gospodăriei de locuințe și gospodăriei serviciilor comunale vor fi destinate pentru:

- exploatarea fondului locativ municipal – 3 200 mii lei (deservirea tehnică a caselor de locuit);
- reparația și întreținerea obiectelor de amenajare – 40 200 mii lei (lucrări de îngrijire și întreținere a plantațiilor verzi cu o suprafață de 81,15 ha, cimitirelor orașanești, mormintelor militare, zonelor de odihnă, havuzului, formelor de arhitectură mici și monumente, amenajarea orașului pentru sărbători, reparația și deservirea drumurilor și canalizației pluviale, cât și asigurarea securității traficului rutier).
- întreținerea stațiilor de salvare – 2 300,0 mii lei.

„Aprovizionarea cu apă și canalizare” (7503)

Suma cheltuielilor planificate pentru aprovizionarea cu apă și canalizare este 1 500,0 mii lei.

„Iluminarea stradală” (7505) – 41 300,0 mii lei.

Cheltuielile planificate pentru iluminarea stradală vor fi destinate pentru

- achitarea energiei electrice și deservire rețelilor electrice – 8 200,0 mii lei;

- modernizarea și îmbunătățirea iluminatului stradal, datorit încheierii contractului cu BERD – 33 100,0 mii lei.

Grupa 07. Ocrotirea Sănătății

Pentru grupa „Ocrotirea Sănătății”, pe anul 2025 au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 1 711,4 mii lei, și anume pentru programul „Sănătatea publică și servicii medicale”, care prevede activitatea Direcției Sănătate din cadrul Primăriei mun.Bălți.

Scopul programului este de a oferi servicii medicale de calitate acordate populației și îmbunătățirea sănătății.

Suma cheltuielilor pentru „Ocrotirea sănătății” prevăzută în proiectul bugetului pe anul 2025 este destinată, în special, pentru întreținerea personalului. Astfel întreținerea a 6,0 unități de personal, se planifică suma de 1 162,9 mii lei, ceea ce constituie 67,9 la sută din totalul cheltuielilor.

Pentru bunuri și servicii sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 14,0 mii lei, granturi curente acordate instituțiilor publice la autogestiune - 195,0 mii lei, pentru prestații sociale – 211,5 mii lei, alte cheltuieli – 120,0 mii lei, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou – 3,0 mii lei și procurarea altor materiale – 5,0 mii lei.

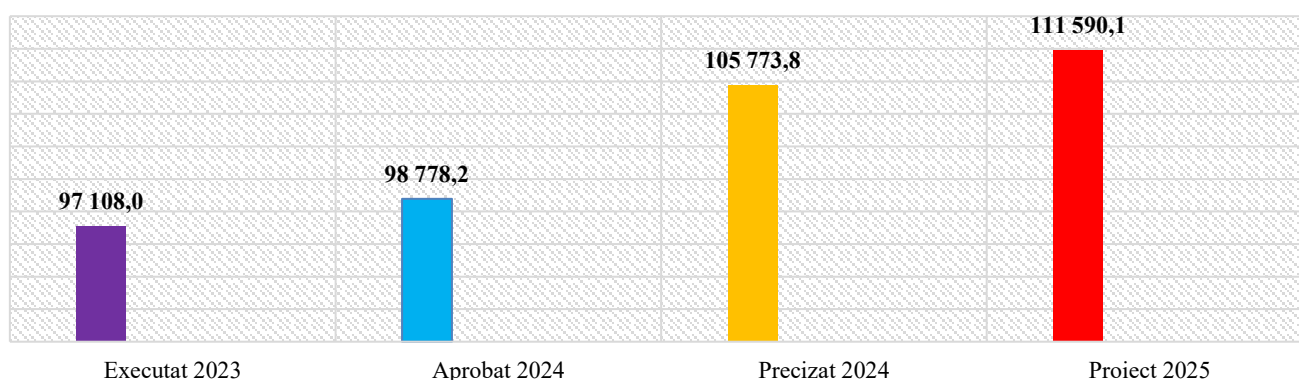
Grupa 08. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Pentru grupa „Cultură, sport, tineret, culte și odihnă” pe anul 2025 sunt prevăzute mijloace financiare în sumă totală de 111 590,1 mii lei. La această grupă de cheltuieli transferurile cu destinație specială constituie – 55 673,5 mii lei, mijloacele proprii – 49 094,9 mii lei, veniturile colectate de instituțiile bugetare – 6 821,7 mii lei.

Din volumul total de 111 590,1 mii lei, cheltuielile de personal constituie – 80 445,9 mii lei, bunurile și serviciile – 19 986,5 mii lei, prestațiile sociale – 1 296,5 mii lei, alte cheltuieli – 384,0 mii lei, mijloacele fixe – 6 582,6 mii lei și stocurile – 2 894,6 mii lei.

Sub aspect grafic, cheltuielile totale aferente grupei principale respective, pentru perioada anilor 2023-2025, se prezintă în diagramă:

Cheltuielile grupei cultură, tineret, culte și odihnă pe anii 2023-2025, mii lei

Pentru anul 2025 din contul cheltuielilor aferente grupului respectiv, se finanțează următoarele 2 programe:

Programul „Cultura, cultele și odihna”, care include următoarele subprograme:

- „Politici și management în domeniul culturii” (8501);
- „Dezvoltarea culturii” (8502);
- „Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național (8503)”.

Scopul programului/subprogramului „Politici și management în domeniul culturii” (8501) este cultură de calitate și evidență efectivă în domeniul culturii. Acest program include aparatul Direcției Cultură și Contabilitatea centralizată pe lângă Direcția Cultură. Costul programului/subprogramului constituie 2 022,3 mii lei din contul mijloacelor proprii, dintre care: cheltuieli de personal – 1 775,7 mii lei, bunuri și servicii – 51,0 mii lei, prestații sociale – 110,6 mii lei, mijloace fixe – 16,0 mii lei și stocuri de materiale circulante – 69,0 mii lei.

Scopul programului/subprogramului „Dezvoltarea culturii” (8502) este cultura, tradițiile, obiceiurile localității valorificate și promovate în rândurile populației și servicii informaționale, de lectură prestate cetățenilor. Costul subprogramului constituie 39 740,3 mii lei inclusiv din contul mijloacelor proprii – 38 044,8 mii lei și veniturilor colectate de către instituțiile bugetare – 1 695,5 mii lei Pentru cheltuielile de personal sunt preconizate 27 715,7 mii lei, bunuri și servicii – 9 372,1 mii lei, prestații sociale – 583,5 mii lei, mijloace fixe – 1 099,1 mii lei și stocuri de materiale circulante – 969,9 mii lei.

Scopul programului/subprogramului „Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național” (8503) este servicii de cercetare, protejare a patrimoniului cultural și de promovare a artei. Costul programului/subprogramului pentru anul 2025 constituie – 2 447,7 mii lei, inclusiv din contul mijloacelor proprii – 2 434,2 mii lei, veniturilor colectate de către instituțiile bugetare – 13,5 mii lei. Pentru cheltuielile de personal sunt preconizate 2 012,8 mii lei, bunuri și servicii – 370,9 mii lei, prestații sociale – 6,0 mii lei, mijloace fixe – 18,0 mii lei și stocuri de materiale circulante – 40,0 mii lei. În instituțiile menționate vor activa 16,5 unități de personal.

Programul „Tineret și sport” include următoarele programe/ subprograme:

- „Sport” (8602);
- „Tineret” (8603).

Scopul programului/subprogramului „Sport” este promovarea sportului prin intermediul activităților sportive regulate și practicarea unui mod sănătos de viață. Costul programului/subprogramului constituie – 62 786,2 mii lei, inclusiv: transferuri cu destinație specială – 55 673,5 mii lei, venituri colectate de către instituțiile bugetare – 5 112,7 mii lei, venituri proprii – 2 000,0 mii lei. Pentru cheltuieli de personal sunt planificate – 45 809,1 mii lei, bunuri și servicii – 9 488,9 mii lei, prestații sociale – 583,4 mii lei, alte cheltuieli – 50,0 mii lei, mijloace fixe – 5 449,5 mii lei și stocuri de materiale circulante – 1 405,3 mii lei. În 5 școli sportive vor fi încadrați 3 685 copii.

Scopul programului/subprogramului „Tineret” este participarea tinerilor la viața publică și promovarea inițiativei active și a patriotismului. Costul programului/subprogramului constituie – 4 593,6 mii lei din contul veniturilor proprii, inclusiv cheltuieli de personal – 3 132,6 mii lei, bunuri și servicii – 703,6 mii lei, prestații sociale – 13,0 mii lei, alte cheltuieli – 334,0 mii lei și stocuri – 410,4 mii lei. Cheltuielile programului/subprogramului dat vor fi orientate pentru 670 tineri, care frecventează Centrul de Resurse pentru Adolescenți și Tineret „Moștenitorii” și Centrul Municipal de Tineret. În instituțiile respective vor activa 21,0 unități de personal.

Grupa 09. Învățământ

Pentru ramura „Învățământ” pe anul 2025 sunt prevăzute cheltuieli în volum de 647 261,0 mii lei, inclusiv din următoarele surse:

- transferuri cu destinație specială – 612 156,3 mii lei;
- venituri proprii – 18 414,8 mii lei;
- venituri colectate de către instituțiile bugetare – 16 689,9 mii lei.

Transferurile cu destinație specială s-au majorat, în raport cu bugetul aprobat pentru anul 2024 cu 44 077,6 mii lei și sunt orientate spre desfășurarea activităților în instituțiile preșcolare, școli primare, gimnazii, licee, instituții extrașcolare, inclusiv odihna de vară pentru copii, precum și pentru organizarea/promovarea olimpiadelor, examenelor de absolvire, studierea limbilor minorităților și compensații pentru cadrele didactice.

Din contul mijloacelor proprii se vor executa cheltuieli pentru activitatea contabilității centralizate, serviciului de asistență psihopedagogică, aparatului administrativ cât și plata prânzurilor elevilor din familiile social vulnerabile din învățământul gimnazial și liceal.

Evoluția cheltuielilor din această grupă pentru anii 2023-2025 se prezintă în tabelul ce urmează:

	Executat 2023	Aprobat 2024	Precizat 30.09. 2024	Proiect 2025	Devieri proiect 2025 către:		
					Executat 2023	Aprobat 2024	Precizat 30.09.2024
Cheltuieli total	608 928,7	601 512,1	609 708,7	647 261,0	38 332,3	45 748,9	37 552,3

În volumul total al bugetului municipal pentru anul 2025, cheltuielile ramurii respective ocupă 60,6 la sută.

Reparațiile capitale pentru anul 2025 sunt prognozate în sumă de 32 322,5 mii lei, (inclusiv Componenta municipală – 5 293,8 mii lei), inclusiv pentru:

- instituții de educație timpurie – 6 200,0 mii lei;
- școli primare – 2 000,0 mii lei;
- instituții gimnaziale – 0,0 mii lei;
- instituții liceale – 23 522,5 mii lei;
- instituții extrașcolare – 600,0 mii lei.

Din contul cheltuielilor aferente grupului respectiv, se planifică programul „Învățământ”.

Acest program include următoarele subprograme:

- „Politici și management în domeniul educației”;
- „Educație timpurie”;
- „Învățământ primar”;
- „Învățământ gimnazial”;
- „Învățământ liceal”;
- „Servicii generale în educație;
- „Educație extrașcolară”;
- „Curriculum școlar”.

Scopul programului/subprogramului „Politici și management în domeniul educației” este implementarea calitativă a politicilor de stat în domeniul educației, tineretului și sportului în instituțiile din subordine.

Costul programului/subprogramului constituie 6 189,9 mii lei din contul veniturilor proprii.

Scopul programului/subprogramului „Educație timpurie” este educație timpurie de calitate, centrată pe copil. Costul programului/subprogramului constituie 239 354,6 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 227 573,8 mii lei și veniturilor colectate de către instituțiile bugetare – 11 780,8 mii lei. În 34 instituții preșcolare vor frecventa – 5 616 copii, dintre care - 525 copii din familii social-vulnerabile vor fi scutiți de plata părintească.

Scopul programului/subprogramului „Învățământ primar” este educație primară de calitate, centrată pe elev. Costul programului/subprogramului constituie 16 689,5 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 16 669,6 mii lei și veniturilor colectate

de către instituțiile bugetare – 19,9 mii lei. Cheltuielile respective sunt prevăzute pentru întreținerea a 768 elevi, în 28 clase.

Scopul programului/subprogramului „Învățământ gimnazial” este studii gimnaziale de calitate, concepute drept nivel definitiv în formarea personalității orientate către următoarea treaptă de școlarizare.

Costul programului/subprogramului constituie 46 233,4 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 45 101,4 mii lei, veniturilor colectate – 731,5 mii lei și din contul mijloacelor proprii – 400,5 mii lei (pentru prânziurile a 130 copii din familii social vulnerabile).

Scopul programului/subprogramului „Învățământ liceal” este studii liceale de calitate necesare eficientizării conexiunii dintre treptele ulterioare de învățământ. Costul programului/subprogramului constituie 292 697,2 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 290 349,4 mii lei, veniturilor colectate de către instituțiile bugetare – 460,5 mii lei și mijloacelor proprii 1 887,3 mii lei (prânziuri pentru 613 copii din familii social vulnerabile).

Pentru alimentarea gratuită în instituțiile de învățământ din municipiu sunt prevăzute:

➤ dejunuri calde – 18 076,6 mii lei, din contul transferurilor cu destinație specială pentru 6 146 elevi (clasele I-IV). Comparativ cu anul 2024 transferurile cu destinație specială pentru dejunuri calde s-au majorat cu 665,1 mii lei, din cauza majorării normei financiare pentru alimentația elevilor (de la 16,5 lei la 17,2 lei).

➤ prânziuri – 2 287,8 mii lei, din contul mijloacelor proprii, pentru 743 elevi din familii social vulnerabile.

În cadrul programului/subprogramului „Învățământ liceal” sunt incluse și cheltuielile *componentei municipale* – 5 293,8 mii lei, care sunt destinate pentru executarea lucrărilor de reparație capitală în instituțiile de învățământ și *fondul de educație incluzivă* – 6 594,1 mii lei destinate remunerării muncii pentru cadrele didactice de sprijin precum și pentru crearea și întreținerea centrelor de resurse.

Transferurile pentru învățământul primar și secundar general sunt calculate după metodologia de finanțare în bază de cost standard per elev. Cuantumul normativului valoric per „*elev ponderat*” s-a majorat cu 479,0 lei (de la 19 020,0 lei în anul 2024 la 19 499,0 lei în anul 2025), iar „*normativul valoric pentru o instituție*” s-a majorat de la 1 022 594,0 lei (în anul 2024) la 1 046 500,0 lei (în anul 2025), sau cu 23 906,0 lei per instituție.

Scopul programului/subprogramului „Servicii generale în educație” este diversificarea serviciilor pentru promovarea politicilor educaționale și dezvoltarea potențialului fiecărui copil. Costul programului/subprogramului constituie 9 937,1 mii lei, din contul mijloacelor proprii, destinate pentru desfășurarea activității contabilității centralizate și serviciului de deservire administrativ centralizată

Scopul programului/subprogramului „Educație extrașcolară” este diversificarea activităților complementare procesului educațional din toate tipurile de instituții și atingerea performanțelor înalte la olimpiadele școlare. Costul programului/subprogramului constituie 35 768,0 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 32 070,8 mii lei,

veniturilor colectate de către instituțiile bugetare – 3 697,2 mii lei. Cheltuielile prognozate vor fi orientate pentru întreținerea a 5 instituții extrașcolare.

Scopul programului/subprogramului „Curriculum” este organizarea și desfășurarea evaluării calitative a cunoștințelor elevilor la finele treptei de școlarizare. Costul programului/subprogramului constituie 391,3 mii lei din contul transferurilor cu destinație specială.

Grupa 10. Protecția socială

Pentru întreținerea instituțiilor din ramura „Protecție socială”, în proiectul de buget pentru anul 2024, s-au planificat mijloace financiare în sumă de 23 650,8 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 2 255,0 mii lei, veniturilor proprii – 21 395,8 mii lei.

Mijloacele financiare din contul transferurilor cu destinație specială sunt destinate pentru compensații și indemnizații pentru tinerii specialiști, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.391 din 05.06.2024 „Cu privire la încadrarea tinerilor specialiști în câmpul muncii în funcții didactice vacante și la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului”.

Ramura respectivă cuprinde 3 instituții și unele servicii de profil social, iar numărul total de beneficiari (tutelați) din instituțiile și servicii sociale pe anul 2025 constituie – 773 persoane, dintre care:

- beneficiari de indemnizații unice pentru tineri specialiști -53 persoane;
- beneficiari de alocații unice pentru cuplurile longevive cu prilejul jubileului de căsnicie comună -105 persoane;
- beneficiari ai centrelor sociale din mun. Bălți – 615 persoane.

Programul 90 „Protecție socială” include 4 subprograme, și anume:

Pentru programul 9006 „*Protecția familiei și copilului*” – sunt planificate mijloace financiare în sumă de 3 600,0 mii lei, din contul proprii pentru susținerea financiară familiei la nasterea copilului.

Programul 9010 „Protecția socială a persoanelor cu dizabilități” pentru care pe anul 2025 se planifică suma de 9 763,4 mii lei, inclusiv: cheltuieli de personal – 5 675,5 mii lei, bunuri și servicii – 1 666,0 mii lei, prestații sociale – 10,0 mii lei, mijloace fixe – 900,0 mii lei, stocuri de materiale circulante – 1 511,9 mii lei. Programul respectiv cuprinde cheltuieli pentru întreținerea a 2 centre sociale (Centrul medico-social de zi „Rebeca” și Centrul Comunitar de Sănătate Mintală), întru prestarea serviciilor pentru circa 600 de beneficiari.

Programul 9012 „Protecție socială în cazuri excepționale”. Pentru subprogramul respectiv s-au planificat 2 532,4 mii lei, inclusiv: cheltuieli de personal – 2 054,7 mii lei, bunuri

și servicii – 446,7 mii lei, prestații sociale – 7,0 mii lei, stocuri de materiale circulante – 24,0 mii lei. Acest program este destinat pentru întreținerea Centrului de găzduire și adaptare socială a persoanelor fără adăpost „Reîntoarcere”.

Programul 9019 „Protecție socială a unor categorii de cetățeni” include susținerea tinerilor specialiști, acordarea alocațiilor unice pentru cuplurile longevive cu prilejul jubileului de căsnicie comună, compensația pentru energia termică și indemnizația veteranilor de război. Pentru programul respectiv se planifică sumă de 7 755,0 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială – 2 255,0 mii lei și veniturilor proprii – 5 500,0 mii lei.

VI. Datoria publică

La situația din 31.12.2025 datoria publică va constitui – 276 706,9 mii lei, dintre care:

- pentru garanțiile oferite întreprinderilor municipale – 118 156,8 mii lei;
- pentru creditele angajate de la instituțiile financiare interne și externe - 158 550,1 mii lei.

Datoria publică aferentă garanțiilor acordate pe fiecare întreprindere se caracterizează prin următoarele date:

ÎM „Regia Apă Canal Bălți”- 3 937 029,25 \$ SUA – 73 210,0 mii lei;

ÎM „Direcția Troleibuze Bălți”- 2 175 447,75 € EURO – 44 946,8 mii lei.

Cursul valutar oferit de Banca Națională a Moldovei la data de 31.12.2025:

1 dolar SUA – 18,26 lei;

1 euro – 20,10 lei.

Îndeplinirea obligațiilor de garanție aferente creditelor se execută de către Întreprinderile Municipale de sine stătător.

Datoria publică aferentă creditelor angajate de primăria mun. Bălți:

- de la instituțiile financiare **Interne** - contractat și debursat de la B.C. Moldindconbank S.A. pentru dezvoltarea drumurilor din mun. Bălți, datorii - 23 541,5 mii lei;
- de la instituțiile financiare **Externe** - contractat și debursat credit de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru procurarea troleibuzelor. Datoria totală constituie - 6 926,4 mii euro, dintre care credit - 4 600,0 mii euro, dobânda - 2 326,4 mii euro.

Conform cursului valutar prognozat, datoria totală în valută națională constituie 135 008,6 mii lei, inclusiv credit - 95 128,0 mii lei și dobânda – 39 880,6 mii lei.